

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ
Տարեկան . . 12 Ձր.
Վեցամսեայ . . 6 "
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
Երկու քիւ լեկ ծարով
Տարեկան . . 14 Ձր.
Վեցամսեայ . . 7 "
ԱՄԵՐԻԿԱ
Տարեկան 2.60 Տոյար
Վեցամսեայ 1.50 "
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԵՂ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Ծրանդանի տողը
20 սանդիս

ՀԱՍՏԵ

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравунки“

ВАРНА (България)

Գրութիւնք եւս
լեւ տրուիր

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ

Ինչպէս ամէն երկրի մէջ ընդհանուր սովորութիւն կայ ամէն կարգի պաշտօնեաներու համար տարւոյն մէջ, մանաւանդ ամսականին եղանակին, զոնէ քանի մը շաբաթ արձակուիլ ընել. նոյն պէս մենք այս տարի կերպով մը պիտի հետեւինք առ սովորութեան, այս օրէ սկսեալ Իրաւունքի հրատարակութիւնը ընդհատելով:

Բայց այս արձակուիլի կամ դադարի ժամանակամիջոցն ալ մեր հրատարակարի պաշտօնին օգուտ կար ընծայելու համար, պիտի շրջագայենք Պուլկարիոյ և Ռուսական թաղաքային քաղաքները: Այսպէս առիթ պիտի ունենանք թէ՛ այդ տեղերու ազգային կեանքը ու գործերը մօտէն գիտելու ու անոնց անձամբ ծանօթանալու և թէ՛ թերթիս յետեւալ բաժնեգրները գանձելու, որ միակ պայմանն է անոր կանոնաւոր հրատարակման:

Թէեւ այս երեքշաբաթեայ դադարին պատճառաւ մեր յարգոյ բաժնորդները քանի մը թիւ պակաս թերթ ստացած պիտի ըլլան ներկայ տարեշրջանին համար բայց մենք այդ պակասը ուրիշ կերպով պիտի փոխարինենք իրենց:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԸ

Այս օրերս Գիւլիպէ կը սպասուի Պուլկարահայոց նոր Այցելու Հոփիւր, Տ. Վահան Ծ. Վ. Թակոբեան, որուն զխաւոր պաշտօնն է, ըստ մեր ստացած տեղեկութեանց, Պուլկարիոյ բազմահայ քաղաքներուն թաղ. խորհուրդները կազմակերպելով, առաջնորդական ընտրութիւն մը կատարել տալ:

Ուրիշ անգամներ առիթ ունեցած ենք բացատրելու թէ, Պուլկարիոյ հայ զաւակներուն համար ապագան ազգային տէսակէտով ապահովելու համար, ո՛րչս փանհրաժեշտ է պուլկար կառավարութեան պաշտօնապէս ճանչցուած Ա-

ռաջնորդութիւն մը ունենալ: Նոյն պէս բացատրած ենք թէ կառավարութիւնը, ըստ երկրին հիմնական օրէնքին, տարբեր հասարակութեանց կրօնապետներուն պարտաւոր է այլեւայլ դիրքութիւններ ընծայելէ զատ, անոնց ծախքին ալ կաւոր գումարով մը աջակցիլ:

Հետեւեալ նոր Այցելու Հոփիւր գլխաւորապէս մենք կը սպասենք Պուլկարիոյ մէջ հայ առաջնորդութիւն մը հաստատելու համար պէտք եղած ընտրական և այլ միջոցները ձեռք առնել, առանց ուրիշ երկրորդական խնդիրներով ժամաւաճառ ըլլալու:

Այս, գիտենք թէ Նորին Գերապատուութիւնը առաջին անգամ, երբ ոտքը Պուլկարական հողին վրայ դնէ, պիտի հանդիպի կարգ մը թաղականացի, քահանայական ու վարժապետական խնդիրներու, որոնց համար ինչ կարգադրութիւններ որ ալ ընէ հիմնական չը պիտի ըլլան անոնք, քանի որ չը կայ տեղակ. ան պէտքերուն համապատասխանող կեդրոնական կազմակերպեալ մարմին մը, որուն որոշումները օրէնքի ուժ ունենան և այդ ուժով ղեկավարուին ամբողջ իշխանապետութեան մէջ գտնուող մեր բոլոր կրթական, եկեղեցական ու բարեգործական հաստատութիւնները:

Այդ ուժին չգոյութեան պատճառաւ է որ մինչեւ ցարգ այս երկրիւր այցելող հոփիւններու ջանքերը ապարդիւն մնացած են և առանց ըլլած կամ ընել ջանքցած կարգադրութիւնները, Սուլթան Համիտի իրաւունքներուն նման, միայն երեք օր կեանք ունեցած են: Ներկայ անկերպարան դրութեան մէջ երբեմն քահանաներ կաթողիկոսի հովիւ կառնեն, թաղականներ անպատասխանատու միջոցով լինել կը գտնան, իսկ վարժապետներէն ամէն մէկը իբր մէյմէկ հեղինակութիւն կուզեն ծախել ինքզինքին:

Այս պաշարազուրկ դրութեան միակ ու հիմնական դարձանք մը նայուն Առաջնորդութիւն մը հաստատելուն մէջ պէտք է փնտռել մեր բոլոր հաստատութիւնները

կապուելու են կեդրոնական վարչութեան մը, որուն զուարթ տնօրէն բարձրաստիճան և բանիբուն եկեղեցական մը: Այս կերպով միայն կրնանք մեր Եկեղեցիները ու վարժարանները նախանձիւր վիճակի մը մէջ դնել, անոր համեմատ արդիւնք ստանալ, և մանաւանդ հիմնապէս ապահովել Պուլկարիոյ հայ գաղթականութեան գոյութիւնը:

ԳՈՒՐԴԵՅ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Հաշտութեան հետեւեալ պայմանագիրը Մր. Պալիուր կարգաց Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ:

Յօդ. 1. Կողմող Պետք անմիջապէս զենքիկէց կըլլան, և բոլոր թագաւորները, զէնք և ռազմաթիւրք, որք իրենց ձեռքը կը գտնուին կամ իրենց հակադէմն տակ, կը յանձնեն անգլիական իշխանութեանց: Կը հրաժարին ամէն ընդդիմութենէ Էտուարտ Է. Թագաւորին հեղինակութեան դէմ, զոր կընդունին իբրեւ իրենց օրինաւոր վեհապետը:

Այս անձնատուութեան ձեւը և եղանակները պիտի որոշուին Լորտ Բիշօփին, զօրավար Պոթայի, Տըլաբէի և Տէվէթի միջեւ ըլլալիք կարգադրութեամբ մը:

Յօդ. 2. Թրանսիլի և Օրանսի սահմաններէն դուրս բոլոր կողմող Պետք, և բոլոր պատերազմական զորքերը՝ որք այս պահուս հարաւային Աֆրիկէէն դուրս կը գտնուին, եթէ յայտարարեն թէ կընդունին Էտուարտ Թագաւորի հպատակի դիրքը, իրենց երկրները պիտի դարձուն իրենց փոխադրութեան և ապրուստի միջոցներուն ապահովութիւն վերջ:

Յօդ. 3. Այս կերպով հպատակ և իրենց երկրները դարձած Պետք պիտի վայելին իրենց անձնական ազատութիւնն ու կալուածները:

Յօդ. 4. Հպատակ և իրենց երկրները դարձած Պետքներուն դէմ ոչ քաղաքային և ոչ պատմական դատաւարութիւն պիտի ըլլայ պատերազմի վերաբերեալ գործերու համար: Սակայն այս պայմանը գործադրելի չէ պատերազմի սովորութեանց հակառակ ինչ ինչ արարքներու համար, որք թշնամութեանց գաղթիկէն անմիջապէս վերջ զինուորական դատարանի առջեւ պիտի հանուին:

Յօդ. 5. Հոլանտէն լիզուն (վալի

լիզուն) պիտի ուսուցուի Թրանսիլի և Օրանսի հանրային դպրոցներուն մէջ, ուր որ ծնողք փափաքին. նոյն լիզուն վկայութիւնը պիտի թողաւորութի դատարաններուն առջեւ, եթէ հարկ ըլլայ, արդարութիւնն աւելի լուսարանելու համար:

Յօդ. 6. Թրանսիլի և Օրանսի մէջ զէնք կրելու արտօնեալ են անոնք որ պէտք ունենան իրենց անձնական ապահովութեան համար, և ասոր համար օրինական արտօնագիր պիտի ունենան:

Յօդ. 7. Կարելի եղածին չափ շուտ քաղաքային վարչութիւն պիտի յաջորդէ զինուորական վարչութեան, և երբ պարագայը թոյլատրեն, պիտի ներմուծուին երեսփոխանական կանոնադրութիւնք որք ինքնօրինութեան կը տանին:

Յօդ. 8. Ինքնօրինութեան գործադրութեան վերջ պիտի որոշուի այն խնդիր թէ բնիկները քուէարկութեան իրաւունք պիտի ունենան թէ ոչ:

Յօդ. 9. Ոչ Թրանսիլի և ոչ Օրանսի մէջ անշարժ կալուածներու վրայ ունէ մասնաւոր տուրք պիտի չը գրուի պատերազմական ծախոց վճարման համար:

Յօդ. 10. Երբ կացութիւնը ներքէ մէն մի վարչական շրջանակի մէջ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, նախագահութեամբ քաղաքային պաշտօնատարի մը: Երջանակին բնակիչք ներկայացուցիչ պիտի ունենան նոյն յանձնաժողովին մէջ, որուն պաշտօնն է օգնել Պետքներուն իրենց տուները տեղերը վերահաստատելու, և անոնց և բաւականաչափ սերտանիք, գործիք և այլն հայթայթել անոնց որք պատերազմին հետեւանք կարօտ վիճակի մէջ են:

Անգլիական կառավարութիւնն յանձնաժողովին տրամադրութեան տակ պիտի զնէ երեք միլիոն սղերին, և 1900 տարւոյն օրէնքին համեմատ հարաւափրիկեան կառավարութեան կողմէ շրջաբերութեան հանուած բոլոր պարտաւորութիւնը, կամ հրամանի գանձատուները պիտի յանձնուին կառավարութեան կողմէ ընտրուած գաւառական յանձնաժողովի մը: Եթէ գաւառական յանձնաժողովն այս պարտաւորութիւններուն կամ գանձատուներուն վճարման օրինաւորութիւնն ընդունի, իբրեւ ապացոյց, պիտի ծառայեն անոնք հաստատելու պատերազմին վիստահութիւնը, զորս կրած են անոնց տէրերը:

Երեք միլիոն սղերինէն զատ, Ն. Վեհ. կառավարութիւնը պատրաստ պիտի ըլլայ փոխատուութիւններ ընելու վերոյիշեալ հպատակներուն հա-

մար, երկու տարի առանց տոկոսի եւ յետոյ 3 0/0 տոկոսով:

Ոչ մէկ օտարական, ոչ մէկ ապրտամար այս յօդուածէն չը պիտի կրնայ օգտուիլ:

Այս պայմանագիրէն զատ Լօրտ Միլնըր հետեւեալը հեռագրած է Մ. Չէմպլըրէնի, Բարեկուսոյ անգլիական տակ ապստամբներու մասին.

Պայմանագրի ծրագրին մէկ պատճէնը պօքր պատուիրականներուն յանձնելէ վերջ, անոնց առջեւ կարգացի հետեւեալ յայտարարութիւնը, եւ անոր պատճէնն ալ տուի անոնց: Ահա այդ յայտարարութիւնը. — «Թշնամիին միացող բրիտանացի հպատակները պիտի ենթարկուին բրիտանական Պետութեան դատավարութեան օրէնքին: Բարեկուսոյ կառավարութիւնն իմացուց Լոնտոնի կեդրոնական կառավարութեան թէ 1901 Ապրիլ 12էն ի վեր գերի բռնուած կամ անձնատուր եղած եւ կամ դեռ այսօր պատերազմի դաշտին վրայ գտնուած անգլիացի հպատակներուն հանդէպ իր կարծիքով պէտք է հետեւեալ կերպով վարուիլ: —

«Պարզ զինուորները, որք ի նպաստ Պօէրներուն Անգլիոյ դէմ կռուեցան, անձնատուր ըլլալէ կամ իրենց զէնքերն յանձնելէ վերջ, իրենց անձնատուութեան չըջանակին դատաւորին առջեւ պէտք է ստորագրեն թուղթ մը որով խոստովանին Տէրութեան դէմ իրենց դաւաճանութիւնը: Եթէ գործած չեն սպանութիւն, կամ քաղաքակիրթ Տէրութեանց պատերազմելու սովորութեանց հակառակ արարքի մէջ գտնուած չեն, իրենց պատիժը սա՛ պիտի ըլլայ թէ ցկեանս իրաւունք պիտի չունենան ընտրող ըլլալու, այսինքն երեսփոխանի, դատաւորին ժողովի անդամներու եւ քաղաքացիական խորհուրդի անդամներու ընտրութեան համար քուէ տալու իրաւունք պիտի չունենան:

«Բարեկուսոյ կառավարութեան մէջ պաշտօն ունեցող հաշտարար դատաւորները, զինուորական չըջանակներու պետերը, եւ ըստ այն անձինք, որք ապստամբներուն կամ Պօէրներուն զինեալ ուժերուն մէջ մասնաւոր պաշտօն կը վարէին, իրենց դաւաճան

պիտի քաշուին երկրին սովորական դատարաններուն առջեւ, կամ այս առթիւ ըստ օրինի կազմուելիք դատարաններուն առջեւ: Իրենց համար պատիժներու սահմանումն այդ դատարաններուն պիտի թողուի, պայմանաւ որ ամէն պարագայի մէջ մահուան վճիռ չը տրուի:

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Այս օրեր ձեռքս անցաւ Դրո շակի Ապրիլի թուոյն յաւելուածը, ուր՝ Պ. Միլնըրի մէկ անհիմն ամբաստանութիւնը հրատարակուած էր ընդ դէմ վեր. Հնչ. կուսակցութեան կեդրոնին:

Պ. Միլնըր՝ իր ամբաստանութեան իբր հիմն ընտրած է սա պարագան թէ՛ քանի որ վեր. Հնչ. կուսակցութեան Հիմնական կանոնագրին 51րդ յօդուածին համաձայն՝ ընդհ. Պատգ. Ժողովոյ գումարումը երեք տարին մի անգամ, ինչպէս նաեւ սոյն Հիմնական կանոնագրին 2րդ յօդուածին համաձայն՝ երեք տարուան պայմանս ժամով կեդրոնի մը քննորութիւնը պարտաւորիչ է, քանի որ՝ 1898 թուոյն մէջ Ալեքսանդրիա գումարումը Հնչ. Պատգ. Ժողովոյ կողմէն ընտրուած կեդրոնին եւ ըստ այն անձինք 1901 թ. մէջ լուացած ըլլալով հանգեցան, գեռ կեդրոնը չէ գումարած Ընդհ. Պատգ. Ժողովը ու կը մնայ դեռ պաշտօնի վրայ, հետեւաբար՝ ապօրինաւոր է ու այդ կարգի «սչ պաշտօնական խմբակի» մը հետ Միլնըրի անհիմն ամբաստանութիւնները չէ կարող վերել ոչ «միջնորդ», ոչ ալ Դրոշակեան կուսակցութիւնը:

Պ. Միլնըր ստպէս կեղծապէս իր ամբաստանութիւնները «Հիմնական կանոնագիրը 7-8 ամսէ ի վեր դուրսիւ ըլլալով գործա-

դրուելէ, պարզ խօսքով ջնջուած ըլլալով, հետեւաբար եւ լուծուած է այդ կանոնով ծնունդ եւ կազմակերպութիւն ստացող վեր. Հնչ. կուսակցութիւնն ալ»:

Այնպէս որ իշխեցնեմ հոս Պ. Միլնըրի թէ՛ վեր. Հնչ. կեդրոնին կուսակցութիւնը քանիցս չորս կեանքի միջոցաւ յայտարարած է ադէն սեւէ միջնորդի սլակցութեան պէտք չունենալու, ու կանցնիմ ապացուցանելու վեր. Հնչ. կուսակցութեան ներկայ կեդրոնին օրինաւորութիւնը:

Արդի կեդրոնին օրինաւորութիւնը ապացուցանելու պարագայ մէջ, ապացուցած պիտի ըլլամ նաեւ, տրամաբանական այն հետեւողութեամբ որով կը շարժի Պ. Միլնըր իր խօսք-գիրին մէջ,

Ա. վեր. Հնչ. կուսակցութեան Հիմնական կանոնագրին գործադրութիւնը:

Բ. Այդ կանոնով ծնունդ եւ կազմակերպութիւն ստացող վեր. Հնչ. կուսակցութեան լուծուած չըլլալը:

Գ. այդ կուսակցութեան կեդրոնին հետ բանակցելու, իբր պաշտօնական օրինաւոր մարմինի հետ, կարելիութիւնը ու օրինաւորութիւնը:

Այսինքն, Անցեալ տարւոյ Ա. վեր. Հնչ. կեդրոնը մասնաճիւղներուն զրկուած իր մէկ չըջաբերականին մէջ այսպէս կը զրէ ի մասին ընդհ. Պատգ. Ժողովոյ գումարումն:

«... Մասնաճիւղները պէտք է գիտնան որ, ներկայ հանգամանքներուն մէջ, ընդհ. Պատգ. Ժողովոյ մը գումարումը կեդրոնական վարչութեան կողմէն սուսուս ըստ ձեռնարկներուն դադարումը պիտի նշանակէր եւ այդպէս պիտի ըլլար Հնչ. կուսակցութեան անհրաժեշտ ու ստիպողական դրոշմը»:

Երկրորդ կողմէ՝ հրահանգ կուտայ կուսակցութեան, տարուան մը համար յետաճգել Պատգ. ընդհ. Ժողովոյ գումարումը, աւելցնելով հետեւեալ տողերը. «կուսակցութեան շահերուն խղճահար գիտակցութեան հարկադրուած այս որոշումը պիտի ըմբռնեն մեր բոլոր անկեղծ ու գործնական ընկերները»:

Ընկերները չի վարանեցան ըմբռնելու այն որոշման օգտակարութիւնը:

Ամեն կարգի ընկերութիւններու ու կուսակցութիւններու մէջ, ընկերներու մեծամասնութեան ձայնը կը կազմէ Օրէնսդիր մարմինը: Մեծամասնութիւնը կրնայ, սակայն պարագաներու մէջ անշուշտ, սեփական կամ մշտնջենական փոփոխութիւններ ներմուծել կանոնագրին մէջ, վեր. Հնչ. կուսակցութեան հիմնական կանոնագրին 69րդ յօդուածը վերաբնութեան իրաւունքը տուած է ընդհ. Ժողովին ադէն, Հնչ. կեդրոնին անհրաժեշտ ինկատի առնելով կեդրոնի սոյն հրահանգը, աւելի օգտակար սեպեցին, կուսակցական մի քանի կարեւոր խնդիրներու (որոնց մէջ առաջին տեղը կը գրաւէր Միլնըրի հարցը) անյապաղ կազմակերպութեանը բերումը, յետաճգել, կանոնագրին իրենց տուած իրաւունքին վրայ յիշելով, ընդհ. Պատգ. Ժողովոյ գումարումը ու իրենց հաւանութիւնը տուին կեդրոնին: Հնչ. կեդրոնը տուաւ այժմու կեդրոնին իր ներկայ յաւելուածական 8 ամսուան շրջանին պէտք եղած օրինական հանգամանք. մասնաճիւղները իրենց կեդրոնը ճաշկան օրինաւոր վերակազմելու Հնչ. կեդրոնին կուսակցութիւնը՝ լուծելով այսպէս Պատգ. Ժողովոյ գումար-

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ (23)

ԹԻԱՊԱՐՏԸ

ՄԱՍՆ ԱՌՍՁԻՆ

ԴԱՐՅԵԱՆ ՆՈՒԻՐԱԿԱՆ
ԴԱՇՆՅԱՆ ԿԸ ԳՈՐԾԵ

- Կարգացի՞ք:
- Ո՛չ:
- Պատճառը՞:
- Որովհետեւ չընդունեցի:
- Դուք:
- Այո՞, ես:
- Շատ աղէ՛կ, ի՞նչու չուզեցիք ընդունիլ երիտասարդի մը ձեռքը՝ որ կը սիրէ ձեզ, օրիորդ:
- Ես չեմ կրնար ձեռքս տալ երիտասարդի մը, որ անձանօթ է ինծի հին ժամանակներու մէջ չենք պարոն:
- Այդ երիտասարդը ծանօթ է ձեզի՞ք: Դուք անոր դէ՛ր կը գրտնուիք, ընդհանրեց երիտասարդը՝ գիւրագոյն ճիւղով մը:

- Դո՛ւք էք... գոչեց Լուսինա՝ արհամարհական ձայնով մը:
- Ես եմ, օրիորդ:
- Կը ցաւիմ ձեր վրայ, պարոն: Եւ կը խնդրեմ որ առանց առերկրու դուրս ելլէք այս տունէն, որուն սեւ մերը կոխեցիք այդքան անքաղաքավար ու անպատեհ համարձակութեամբ մը:
- Ուրեմն քաղաքակապէս կրնիմք:
- Բացա՛ծակապէս... Եւ կրկրկնեմ թէ պէտք է դուրս ելլէք...
- Մտածեցէ՛ք... գիտցէ՛ք ըսելիքներդ, քաղաքանչեց երիտասարդը: Միեւնոյն ատեն չատ մի յառաջանաք նախատինքներուդ մէջ...
- Դո՛ւք, դո՛ւք ելէք, պարոն: չեմ ուզեր տունս կենաք, չեմ ուզեր ձեզի հետ խօսիլ, գոչեց Լուսինա՝ քայլ մը առնելով:
- Դո՛ւք չէք ուզեր:
- Այո՞, ես չեմ ուզեր:
- Չըլի՛կ... դուք որո՞ւ աղջիկն էք... չէ՛ որ մարդասպան, գող եւ աւազակ մարդու մը աղջիկն էք:
- Ե՛ս:
- Այո՞, դո՛ւք:
- Իմ հայրս մարդասպան է, գող է, աւազակ է...

- Այո՞, ձեր հայրը մարդասպան է, գող է, աւազակ է... ասիկա եւ թէ չէք իմացեր, պառնճեալ պատգէք որ լեզուդ չափ ունենայ:
- Ստախօ՛ս, դուք վատ մըն էք... դուք կը զրպարէք իմ հայրս որ պանդուխտ մըն էր:
- Լո՛ւ, անդամ ու գողի աղջիկ, պոռաց երիտասարդը կատաղութեամբ մը ու յարձակեցաւ մահաւարդ Լուսինայի վրայ:
- Լուսինա իր բոլոր ուժովը անոր օձիքը բռնեց ու գերազոյն ճիւղով մը ինքզինքը պաշտպանելու ջանաց:
- Կոխը կտաղի էր... երիտասարդը մազերէն բռնած էր ու անգլխարար կը շարժուէր դանի որ գետին տապալէր...
- Վերջապէս ուժը սպառեցաւ մահաւարդ աղջկան մէջ... ու ճիւղ ու գետնի վրայ երիտասարդը կրցաւ անոր բերանը գցել ու հարուածով մը գետին տապալել զինքը:
- Ճիւղ... երբ իր վրէժը լուծելու կիրքով՝ անշուշտ մայմոն մը վրայ նստուելու կը պատրաստուէր, ահա՛ դուք բացուեցաւ ու երիտասարդ մը ներս մտաւ...
- Եկողը վանականն էր, որ՝ մօտե-

- նալ ու ձեռքին մէջ բռնած զաշտնով այդ հրէշը ստակցուեցաւ մէկ ըրաւ...
- Եւ ասիկա այնքան անձայն կերպով մը կատարուեցաւ, որ միայն Աստուած տեսաւ...
- Հրէշին դիակը մէկդի քաշուեցէն ետքը, Լուսինային ձեռքերը բռնեց, անոր կուրծքը շփեց եւ պիտի տուաւ որ չվիրանայ: Լուսինա բացաւ աչքերը, ունեակին մէջ նայեցաւ... ու տեսաւ այն դիակը զոր արիւնը ծածկած էր սովորովին:
- Աչքերդ բաց, Լուսինա, մի վախճար... նայէ՛ ես եմ, վանականն եմ, միմեջեց վանականը:
- Լուսինա ճիգ մը ըրաւ ու նստեցաւ իսկ վանական չուտով մը պարտէզի խնայ, փոս մը փախեց ու դիակը տաւ անշուշտի կերպով ծածկեց հոգին մէջ:
- Ոչ ատեն վարդան Աղան եկաւ: Բայց այնքան զգուշութեամբ ամեն բան կարգադրուած էր որ ձերտներն բան մը չկրցաւ հասկնալ:
- Այսպէս, Դու իրական զաշտն ոչ միայն ուրիշներու կեանքը փրկած էր բռնաբարուելու վտանգէն, այլ նոյն իսկ մահաւարդ ու գեղանի Լուսինային, որ՝ զայն վանականին յանձնած

ման ու կեդրոնի մը ընտրութեան հարցը ըստ օրինի, մեղադրած չեղաւ իր կանոնադրին դէմ: Ուրեմն՝

Կանոնադրի դատարան չեղաւ գոյութիւն ունենալէ:

Հետեւեալ՝

Այդ կանոնով ճնշուող եւ կազմակերպութիւն ստացող վերջին կոնսակցութիւնն ալ լուծուած չեղաւ:

Պ. Մխիթար այս մասին կրնայ պատահով ըլլալ ու անոնք, որոնք անկեղծօրէն կը ցանկան Միութեան վաղընդօրոյթ իրագործումին, կրնան բանակցիլ ՀՅ. կեդրոնին հետ որ իր պաշտօնական օրակներն 1 թուոյն մէջ կը հրատարակէր սա հետեւեալ խիստ թեւադրական ու յուսադրելի տողերը.

«ՀՅԿԵԱՆ ԿՈՆՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ՝ ինքն իր մէջ միացած՝ պիտի շարունակէ սակայն պահել՝ հայ լեզուաբանական մտայնած անջատ ու ժերուն միատարր ձուլումին հետապնդելու եւ զայն ամեն կերպով դիւրացնելու իր բովանդակ անվերապահ կամաւորութիւնը:»

Միութեան վաղորդանքին այս կարգի խնդիրներն յուսումը շատ փաստակար է, ըստ իս, հայ թ. փոխութեան: Կը սիրեմ յուսումը՝ այս համառօտ բացատրութեանէն զոհ կը մնայ Պ. Մխիթար:

Կին Զարիֆ մահտեսի Մատթէոս մահտեսի Համբարձումեան, ըստ փափաքանայ իր հանգուցեալ ամուսնոյն:

«Եւաւրտ արարողութեան եկեղեցւոյ, ուր Հոգեհանգստեան պաշտօն տեղի ունեցաւ ի յիշատակ մահտեսի Համբարձումեան բարեպաշտ գերդաստանին համայն հանգուցելոց, ժողովուրդը ուղղութեամբ դէպի հիմնարկելի տանց վայր: Անդ չորհրդէք կատարուելով՝ չէք բերուն առաջին հիմնաքարը գետեղուեցաւ եւ վրան մատաղ մորթուեցաւ:

«Ապա բարձրաձայն կ'ըսէք. ցաւ յուշագիր մը, որ հաւաստելէ յետոյ սոյն ազգօրոտ նուիրատուութիւնը, սրտաւոր աշխարհկութիւն մը կընէր նաեւ վերջին չար շուր տարիներու ազգային անցքերուն: Նուիրատու Տիկինը, Պատ. Թաղական Խորհրդոյ անդամը, ճարտարագիտը եւ ներկայը ստորագրեցին յուշագիրը, որ իշխանապետութեան դրամներու հետ ամփոփուելով շիշի մը մէջ՝ զետեղուեցաւ հիմնաքարին յատկապէս փորումը մէկ անկիւնը, իսկ վրան ծածկուեցաւ մեծ բարով մը:

«Անշուք՝ այլ խորհրդաւոր արարողութիւնը վերջացած էր: Ներկայք մեծարուեցան անուշեղէնով եւ մեկնեցան երախտագիտական յարգանք սեղմելէ յետոյ ձեռքը աղ. նուուհի բարեբարութեան, որ կիրառուեց Մալկոս Աւերդիոսի սաբօսքերը: «Մի շալժիր այլպէս իբր թէ դար մը պիտի սպրէր. մինչդեռ դու կապրիս մահը կը յառաջանայ. բարեգործ եղիր երբ դեռ կրնաս»:

«Բարեպաշտուհի Տիկինը՝ այս առթիւ նուիրեց Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ թաւշայ թիկնեցակով 12 շապիկ, զորս նոյն օրը հագած էին երգեցիկ մանկունքը:»

ԿՏԱԿԻ ՄԵ ԳՈՐԾԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սիւրիսորէն հետեւեալը կը գրեն մեզ.

«Համարձման հինգշաբթի օրը տեղի ունեցաւ հոս հիմնարկէքը երկու քարուկի տանց, զորս իրենց գետինով մէկտեղ քարաքիս Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն կը նուիրէ բարեպաշտուհի այրի Տի-

մամանակ՝ ըսած էր. «Առէ՛ք զայն... եւ յիշեցէք զիս, երբ բռնաբարուած աղջկան մը վրէժը կը լուծէք անով:»

Ու ամենաբարին Աստուած, որ մարդուն գերագոյն թշուառութեան վրայ իր աչքը կը յառէ իր բարութեամբ, այդ պահուն իր հրեշտակը հասցուց ու փրկեց անմեղ Լուսինն՝ անպատուութեան ու անկումի մը վըտանգէն:

Ըսել կուզէք թէ՛ վանական, որ այդ օրը վերադարձած էր իր ընկերներուն քով, ու զած էր ծերունին ու Լուսինն տեսնել ու այնպէս մեկնել: Ուստի պարտէղին պատէն վար իջնելով ներս մտած էր եւ վայրկեան մը ականջ դրած էր երիտասարդին ու Լուսինին միջեւ եղած խօսակցութեանը: Յետոյ, չկրնալով համբերել, սենեակը մտած էր...:

ԲԱՓԱՌԱՎԱՆ ՄԱՐԴԸ...

Պաթումի ամենէն աննշան ու զգրնթէ աչքէ հեռու եղած Թաղերէն մէկուն մէջ մարդ մը եւ երկու աղջիկներ կադ կ'առնէին եւ ցածուկ տու-

նի մը դուռը կը զարնէին, արեւը մար մտնելու ժամանակ:

Սարխուլ ու կիսովին փրկուած առուին դուռը բացուելով, մարդն ու երկու աղջիկները ներս ուղղուեցան:

Երբ սենեակներէն մէկուն մէջ մ'ըտան, հոն՝ գետնին վրայ անկողին մը կար, ուր կը պառկէր լեռնային անկալ մարդ մը, գրեթէ ողորմելի դրութեան մը մէջ: Այդ մարդը մեր ծանօթ Ռէս Մէլիքն էր. իսկ երիտասարդը՝ վանական ու աղջիկները՝ Լուսինը ու Տիկինը:

Ռէս Մէլիք խորունկ ու զստ քունի մը մէջ թաղուած էր. հայկենակից մը կար, որ գործը վերջացնելուն պէս, փոխանակ սրճարանը նըստելու՝ կուգար Մէլիքին քով: Երկու ամիսներէ ի վեր հիւանդ էր ան ու ապրիտի ու եւ միջոց մը չուէր: Ինչ որ այդ բարի հայրենակիցը չահէր, կը բերէր իրեն, որպէս զ'անով երկուքն ալ ապրէին:

«Աստուած իմ, աս ինչ զմարտաւորութիւն է... միմիջեք գեղանի Տիկինը, որ ծունկի չոքեցաւ հօրը սնարին քով եւ չկրցաւ զսպել իր արցունքները:

«Մի լա՛ր... Աստուած ողորմած է, ըսաւ վանական:

ՇՈՒՆԱՄԱՐԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻ

Կալացէ Տ. Ղեւոնդ քահանայ փառաբան հետեւեալ նամակը ուղղած է յիշատակ Տ. Մարտիրոս Հօր:

Ամսոյս 4ին շար թ գիշեր Պոլսէն Գօնաթանցա եկող ուսանական թղթատար շոգենուէն՝ տեղւոյս ազգայիններէն Բարսեղ Լազարէսքուն անուն անձը, մօրքերորդի Գեորգ Երեմեան Գէորգ Սրբազանի, ուղեղային հիւանդութիւն ունենալով՝ ինքզինքը ծով նետած է. եւ այս ըստ տեղեկագրի նաւապետին՝ Գալիաքա ըստեան տեղւոյն քաղերը տեղի ունեցած է: Խնդրել է զէթ նորա գիտել գտնել մինչեւ ցարդ տեղական կառավարութեան հետազոտութիւնը պարզիւն մնացած լինելով, ըստ խորանայ վշտահար ընտանեաց նորին, կը դիմենք ձեր Արժանապատուութեան, որ եթէ ու եւ տեղեկութիւն մը ունիք, մօտ օրեր ծովէ հանուած մարդկային մարմնոյ մը նկատմամբ, թէ այդք եւ թէ՛ ի մօտակայս, եւ կամ ի լրագիրս եթէ հրատարակութիւն մը տեսնուած է, շնորհ ըրէք մեզ հաղորդել ի միտքս: Եթէ իսկ սպակիր տարաբաղդ ամուսնոյն, որովհետեւ նա կէտ նպատակի ունի գտնէ նորա հողակոտը անձամբ այցելել, եւ եթէ հնար է, այսօր փոխադրել, աւելորդ է յայտնել թէ՛ գոհացուցիչ պատասխան մը հաղորդողին ըստ արժանւոյն վարձատրութիւն մը պիտի լինի:

Տ. Մարտիրոս Հայր սոյն նամակը ստանալով գիտած է տեղւոյս գաւառապետին. սա խոստացած է պաշտօնապէս գրել Պալլադի ու Գալարնայի կառավարութեանց որ հետամուտ ըլլան ծովամայն եղող յիշատակ ազգայինին դիմել գտնելու:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանի խառն ժողովը իր վիճիչն նիստին

Այդ պահուն, սարսափելի երազէ մը աչքը բացող մարդու մը պէս, Ռէս Մէլիք զուրկ վեր առաւ անհանդարտ շարժումով մը եւ սթափեցաւ: Մէկէն ի մէկ չնաւատաց աչքին... չճանչցաւ հետեւեալ արարող ապուշ ապուշ իր շուրջը նայեցաւ, իր աչքին երեւցածներուն նայեցաւ...

«Հայր իմ, ... միթէ՞ չկրցար ճանչնալ... բացազանջեց Տիկինը՝ արտասուելով:

«Ո՛հ, Տիկին... ի՞նչ է այս, բացազանջեց Մէլիքը ու վերմակին տակէն թէւեւ դուրս հանելով իր պաշտելի աղջկան ձեռքը բռնեց ու կուրծքին վրայ սեղմեց կարօտով մը, որ չբացատրուի եւ զոր մարդուն հոգին կզգայ ասանկ վայրկեաններու մէջ:

«Հայր իմ, սիրելի հայր իմ, միմիջեք Տիկինը, խօսէ՛ք մեզի հետ, ի՞նչու մեր երեւը կը նայի, ի՞նչու կը մտածես Ռէս, ըսէ՛ք, ի՞նչ ունիս...:

«Բան մը չկայ... բան մը չունիմ, աղջիկս: Աղէկ եմ, շատ աղէկ եմ... Ա՛խ, ի՞նչու կեցեր էք... նստեցէ՛ք:

«Հանգարտ եղէ՛ք, Մէլիք, մինք կը նստինք, ընդհանրեց վանական՝ սրտաբերկ ձայնով մը:

«Կարօտցա՛յ, չափազանց կ'առ-

կաղմեց նպատակը նոր խնամակալութիւնը, ոյուն պաշտօնը պիտի ըլլայ գաւառային օրբանոցներու եւ ազգային վարժարաններու մատակարարութիւնը ու վերին հսկողութիւնը: Այս նոր մարմինը մնայուն կերպով կ'աղմուած է հետեւեալ անձերէ. — Տեառք Գառնիկ Կիւլպէնկեան, Եղուարդ Գարակոզեան, Մարգին Յ. Յակոբեան, Սիմոն Գալսեղեան, Երուանդ Յ. Լսաբան եւ Բարթող Թէլեան:

«Տ. Աշոտ Սրբազանի պատուիրակութեան պաշտօնին համար Սամսոնէն ծանուցուած դժուարութիւնն նկատի առնելով, խառն ժողովը Սոսոյ կաթողիկոսական ընտրութեան համար պատուիրակ կարգեց Պիլէճիկի առաջնորդ Տ. Մովսէս Եպիսկոպոս Կէօմրիկէն:

«Նոյն ժողովոյ որոշմամբ գրքուած է Տ. վահան Ծ. Վրդ. Յակոբեանի, որ լքր այցելու հովիւ Պուլկարիոյ փոխարին Յիւլիպէ գալ, եւ հոս սպասել զրկուելիք վարչական հրահանգին:

«Պուլկարի Գառնիկ քահանայ Ալթունիի դէմ եղած ամբաստանութիւնը քննելու պաշտօնը կրօն. ժողովոյ կողմէ յանձնուած է քաղաքիս Տ. Մարտիրոս Հօր, որ յետ քննութեան իր տեղեկագիրը պիտի ղրկէ կրօն. ժողովին: Տէր Հայրին կար եւ զօրութիւն կը մաղթենք, թէ եւ դեռ պաշտօնական նամակը ստացած չէ:

«Պուլկան թերթ մը հետեւեալը կը գրէ.

«Եղնիկի ձեռագիրը գտնուած է այս օրերս, հինգշաբթի Ապրիլ 25, Լիմաթնի ձեռագրատան մէջ, Հոն գտնուած է նաեւ բանասիրական հինաւուրց երկասիրութեան մը արարական թարգմանութիւնը:»

«Վանէ կը գրեն թէ տեղւոյն

ցա՛յ ձեռք, միմիջեք Մէլիք: Եկէ՛ք, քովս եկէ՛ք որ ձեր կարօտն առնեմ:

Ու արցունքէն խղիւղած վիճակի մը մէջ եղող Լաւրդարին դառնալով ըստ.

«Ինչպէ՞ս ես, աղջիկս, աղէ՞կ ես...:

«Երախտապարտ եմ, հայր, հեծկտաց թշուառ աղջիկը:

Վանականի նկատելով որ այդ պատկած վայրը չափազանց ապականուած տեղ մըն էր, անմիջապէս դուրս ելաւ, շնորհքով սենեակ մը վարձեց եւ հիւանդը հոն փոխադրեց: Շարաթէ մի՛ Ռէս Մէլիք ապօրինելու սկսաւ:

«Ինձի նայէ՛, վանական, ըսաւ օր մը Ռէս Մէլիք, յանի որ իմ մէկ հատիկ սղջիկս ու Լաւրդար քովս պիտի մնան եւ զուրկ կուղեմ վերադառնալ, չմոռնաս թէ տունիս մէջ, մեծ դերանին տակ գտնուած սինին քով, գրեթէ երկու քաջ հեռադրութեամբ, զրամներ թաղած եմ: Եթէ կրնաս, առանց ինչպիսիք վատագիտու, այդ զրամները ձեռքդ անցուր: Գոնէ թրշուառ ազրեցայ ես, բայց այս անմեղ արարածները չըլլան ինձի պէս:

(Շարունակելի)

ամերիկեան միսինոնարները ընդարձակ գետին մը գնելով, անոր վրայ ժողովարան մը և հիւանդանոց մը պիտի շինեն ի մօտոյ : Ժողովարանի շինման ծախուց մէկ մասը տեղւոյն բողոքական ժողովուրդէն պիտի տրուի և մէկ մասը Պորտ ընկերութենէն :

— Չարչանճադի գաւառական ժողովները թուելով այն բազմաթիւ օգուտները, որ կրնան երեւան գալ Սանասարեան վարժարանի հաստատութենէն, խնդրեցին Պատրիարքարանէ որ այդ վարժարանը խորհրդով փոխադրուի :

— Հայաստանի որբանոցներուն և նպաստ ընդունող վարժարաններուն Մայիս և Յունիս ամսոց նպաստները եւս զրկուեցին Պատրիարքարանէ :

— Դանուցուած «Դննասպան Սեփեալը» վէպին առաջին պրակը լոյս տեսաւ :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԵԳԻՅԷ

ԹԻԻՐՔԻԱ

Սթանպուլ կազէթալարընտա ըէս. մէն նէշը իթտիրիլէն իլաննամէյէ կէօրէ, Տէլի Ֆուատ բաշանըն մուհաբէմէսի մախսուսէն թէշթիլ օլընան մահքիմէի ասքերիյէտէ ըույթիլ օլընուպ, մուսաիլէյհ էպէտի գալէպէտիլիք ճէզարնա մահքիլմ իտիլմիշ տիր, Բէզա տի կէր 14 զապիթլէր մէշթիլ վուգուաթտան տօլայը միւսրիմ աստ օլընուպ մահքիլմ օլընուլար :

Պու հիւքիւլէրի հափի մահքէ մէի մէշթիլրէնին թանդիմ իթմիշ օլտըղը մազպաթա Սուլթանա թագտիմ օլընմասընսա, Ֆուատ բաշանըն մուսապէտէն Շամտա գալէպէտա օլմասընը Սուլթան ի. ըատէ իթմիշ, ֆազաթ 14 մահքիւլէրէ Ֆուատ բաշանըն թէշթիլիքէ գաբըլմըշ օլմագ նազարը իլէ պագարագ աֆիլ էյլէմիշ տիր :

— Բէթրսպուրկտան վէրիլէն մա. լիւմաթ իւզրէ, 1896տա Բուսիայա հիւքիլմ իթմիշ օլան միլլէթ. տաշարըմըզտան պիր գաշ հիւզ քիլի՝ րուս թագաալըղընը գոպուլ իթմէտիլէրինտէն տօլայը թիւրքիայա ափտէթ իթմէյէ մէճպուր օլարագ, թէքար վաթանլարընա կիթմէք իշիւն թիւրք սինօրընա կիրմէլէրինտէ, տէրտէսթ օլընուպ մահպուս իտիլմիշլէր :

— Ֆիրմիլեան սըրպ րահիպին Սթիւպէ մէթրօքօլիտ թայինինէ տայիր իրատէ Մայիս 21տէ սուտուր իթմիշ : Թագտիս այնընն տախի եազընէն իճրա օլընաճաղը. նը Սթանպուլտան պա թէլէկրաֆ պիւտիլմիշ տիր :

Ալպանիա

Վիէննատան պէր վէճհի արթի պիւտիլմիշլէր :

«Ալպանիա» Աստրօ-Հունգա. րիանըն վէ իթալիանըն ըէզա.

պէթի հազըրէսինտէն տօլայը, Աստրիաթիք սահիլլէրինէ, պա խուսուս վալօնայա վէ հարպի. յէճէ էհէմմիլէթի նօգթալարընա թիւրք ասքերիլէրին արթրրլմասը վէ գալէլէր վէ թապիլլէր եւս. բըլույա պաշանլմասը վիէննա վէ Բօմա մէհաֆիլինտէ նազարը տըզգաթա արընմագտա տըր :

«Արնափուտ գրալը օլմագ ամէլինտէ պուլընա Գասթրիօթի Սան. տէրպէրկին պիր թէշէպպիւսինտէն Պապը Ալի գօրգաճագտա տըր տէլիւ զանն օլընըյօր :

«Վիէննատա վէ Բօմատա չա. լըշըլըյօր քի Ալպանիատա՝ Ալըս. տըրիա, իթալիա վէ Եուէնա տէվլէթլէր թէշէսիլլէրինին տաիրէ. րինի թային իթմիլլէր. վէ կէօ րիւնիւլէ կէօրէ, Շքօտրա վէ Մէ. տիւա Աստրիայա, Տիւրազօ, վալօնա վէ Պիլթրիւիք իթալի. այա, վէ Եաննա Եունանիստանա թախսիս օլընաճօ գ տըր :»

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սօն կիւնլէրէ գատար եէքտիկէ. րինի թէքզիպ իտէն հափաթիսաթ խիլ՝ ֆընա օլարագ, պուկար վիւ. քէլա ըէյիսի Տօք. Տանէվ Բէթրս. պուրկտա Ֆէխամ. Բրէնսին նէշտինտէ պուլընմագ իւլրէ էվիլլէթի կիւն Սօֆիատան հարէքէթ իթմիշ տիր :

— Պիր վիէննա կազէթալարըն վէթիլի մալիւմաթա նազարէն, Ֆէխամ. Բրէնս Ֆէրտինանտ հազ ըէթլէրի պու տէֆա Բէթրսպուրկա կիթմէլէրինտէն իսթիֆատէ իտէրէք, գրալիլլէթ իլան իթմէք ի. չիւն Բուսիանըն ըէյիսի իսթիլլէսալ իտէճէք իմիշ : Բրէնսին իշպու արզուսընա րուս տէվլէթիլին հիւանի րիզա կէօսթէլէճէկի տախի միւրէվիլ իմիշ :

Պու հազաթիս թախտիլգէ միւհթ թաճ տըր :

ԻՐԱՆԻԱՎԷ ԹՐԱՊՕԼԻՒՍ

Իթալիա մէճիլի մէպուսանըն տա Մ. Ակիլիա նամ մէպուս. Թրապուրտա թիւրք հիւքիւլէ. թիւնի իթալիալըաշա գարշը պիր թագըմ միւշթիլլաթ չըգարմա. սընտան վէ էմաք իշլիլարսընա մանի օլմասընտան պահա իտէրէք, իթալիա տէվլէթիլին նէ՝ թարիգ թուլթաճաղընը սիւալ իթմէսինտէ. խարիճիէ նազըրը Մ. Բրէթլէթի օ՝ եօլտա փուգուաթտան տօլայը ըէսմէն մալիւմաթը օլմատըղընը, ֆազաթ կազէթալարտա օգուսուշ օլտըղընտան՝ մահէլին գօնսօլսըն տան րաբօրթ իսթէտիլիլին սէօլլէմիշ. վէ էկէր ահանմլէրէ գարշը պիր հարէքէթ փուգու պու. լուր իսէ ահանմէնին ահքեմընա ըէայաթ իթմէյէ թիւրք հիւքիւ. մէթիլի մէճպուր իտէճէկիլին պէյան իթմիշ տիր :

— Երուսաղէմտէ իթալիալը րա. հիպլէրին հիմայէսի պուստան սօն. րա իթալիա տէվլէթիլին մուհափ

վէլ պուլընաճաղընտան, մահէլին գօնսօլսըն «գօնսիլ ժէնէրալ» տէ. ըէճէսինէ հիւքսէլիլի տիր :

ԻԹԱԼԻԱՎԷ ՊՕԼԻԼԷՐ

Լարտ քիշիլէր պօկը ժէնէրալտ. րընա իտալի վիզիթա իտէրէք, անլէրին իպրազ իթմիշ օլտըղը մէհաթէթ վէ ճէսուլըգտան վէ սուլհ մուհաճէտէսին իմալալտըգ. լարընտան տօլայը Յէպրիք վէ պէյանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր :

— Լա Հէտէ պուլընա պօկը րուէսալարը ինկիլիզ սէֆարէթիլին տա վէթ օլընարագ, Գրալ էտուար. տա թապի պուլընմագ իշիւն լա. զըմ կէլէն եէմիլին իթմիշլէր. ֆա. գաթ Մ. Բրիւկէր վէ Տօք. Լէյտս պու տալլէթէ իճապէթ իթմէմիշլէր :

— Ինկիլիզ հարպիլլէ նէզարէ. թիւնտէն ըէսմէն նէշը օլընու ճէտ. վէլէ պիւնա, Թրանսփալ մու. հարէպէսինին իպլիտալընտան Մայիս խիթամընա գատար ինկիլիզ ասաքերիլին թէլէֆիաթը ա. թիւթիք րագաթալար իլէ կէօսթէ. րիլմիշ տիր :

Մէյտանը մուհարէպէտէ էօլէն. լէր 21,949 քիշի, պուլնարտան 1,072սի զապիթ. էլան եհսարէթտէ պուլընան վէ զայա օլանլար 105 քիշի. հարէլի, խաթա վէ սագաթ օլուպտէ մուլուգաթէն վաթանլարընա եօլանըլանլար 75,430 քիշի, պուլնարտան 3,116սը զապիթ : Մէճմուի 97,477 քիշի. ֆագաթ պու սօնարքիլլէրտէն չօղը սըհէթ պուլմուշ օլմաղլէ, մուհա. ըէպէ սէպէպիլնտէն էօլմիւշ օլանլարըն սարը մըգտարը 28,434 քիշիլլէ պալիլ օլմուշ տըր :

ՖՐԱՆՍԱ

Մարթինիք ֆէլաթէթգաթէլէ. րի իշիւն Ֆրանսա հիւքիւլէթի. նին թէճէմիւլ իթմիլի իանէնին մըգտարը 2,200,000 ֆրանգա պա. լիլ օլմուշ տըր :

Իրան Շահը տախի 100000 ֆր. իանէ իթմիշ տիր :

— Յունիս 7տէ Մարթինիքտէ թէքար եանար տաղ լալա վէ թաշ ֆըզըրմըշ օլուպ, 4 սաաթ գտտար Ֆր. տը Ֆրանսա շէհի. տէհէթ վէ թէհիլլէտէ գալմըշ իսէտէ թէլէֆիաթ վուգու պուլմալը տըր :

ԱՆՄԱՆԻԱ

Լիհէլէ (Բօլօլէկ) գարշը՝ իմ. բէրաթօր վիլլէլմ սօն պիր նուլ. զընտա՝ թէգիլգաթ էլէ ալմագ իշիւն՝ թէլլիլգաթիլ սէօլլէր սէօլլէմիշ տիր :

— Քէզա Բրուսիա հիւքիւլէ. թի՝ Լիհէլի թէրագըլլաթ ու հըս. սէյաթը միլլիլէտէն մահրուլմ իթմէք մուգսէտի իլէ թանլիմ իթմիլի գաւնուսմէի մէճիլի մէպու. սանա գապուլ իթտիրտի :

— Իշիլ սօսիալիսթ Շիրքէթի. նին ըէյիլի քէնտի ֆըրգալընը

գաւաալընտան 30000մարգ վէ 25000 մարգըզ շէքլէր տէրճէպ իտէրէք նապէտիտ օլմուշ տըր :

Նէ կիւլէլ սօսիալիսթիք . . .

ԹԻԻՋԱՐԻՅԷ

ՎԱՌՆԱ, 29 Մայիս
ՉԱՌԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ		
Վալօն լիպ. 49.53 հքթ. 7. —/ 8. —		
Արապա լիպ. 48-58 հքթ. 8. —/ 10. 40		
ԱՐՔԱ		
Վալօն 100 քիլօ 10. 40/ 10. 60		
Արապա 35-45 լիպ. հքթ. 7. —/ 7. 20		
ԵՈՒԼԱՅ		
Վալօն 100 քիլօ 13. —/ 13. 20		
ՖԱՍՈՒԼԻՍ. 100 քիլօ 10. —/ 18. —		
ՉԱՎՏԱՐ		
ՄԻՍԻՐ		
Արապա լիպ. 54-58 հքթ. 7. 30/ 8. —		
Վալօն լիպ. 100 քիլօ 9. 80/ 10. —		
ՏԱՐԸ		
8. 20/ 8. 40		
Արապա վէ վալօն օլմատըղը սէպէպլէ քիլապա միլլիտ. տիր պու սէպլէ. տէ ֆիլաթլարտա թէպէտիլաթ եօգ. վալօն մուսալլէսի ալթուի ֆըրանքլէ, արապա կիւլիլլէ, նարօլէօն 22. 40 հիւսապ իլէ :		

ԲԱՄՈՒԲ

Վարնա մաղազալընտա իրիք սա. թըլարը		
Ինկիլիզ իրիլի Ն. 8-14 10. —		
» Ն. 18-24 12. —		
Եէրլի իրիլի Ն. 8-14 9. 50		
Աթըլմը բամուք հօդա 1. 80		
Բամպուկ ֆիլաթլարը Եր. քսէլլէք. տէ տիր :		

ՍԱՐՐԱՅԻՅԷ

Նարուէն 22. 35 ֆրանք
Օսմ. լիւրարը 22. 95 ալթուի ֆրանք

ՊԱԳԱԼԻՅԷ

Վարնա բիւցալընտա պաղգալիլլէ մալլէրին պու կիւլիլլէ ֆիլաթլար. ալթուի ֆրանք իլէ :		
ԳԱՂՎԷ		
1.50/ 1. 70		
Շէֆէր Նէմէ		
51		
» (Բէսմէ) սանտըգ 27. 20		
Բիրիլն ճարոն չուլալը եօգ —. —		
» Ֆիլիպէ » 31. —		
» Ինկիլիլ » 26. 50		
» Բիլզօն » 45. —		
ԿԱՉ Սանտըղը 6. 70		
2էՅԹԻՆ ԵԱՂԸ քիլօ —. 80/ —. 85		
ԳՈՒՐՈՒ ԻԻՋԻԻՍ —. 36		

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Շապին-Գարահիսարի գիւղընէն Վարի Ապպէրցի Յարու թիւն Տանաճեան ա. նուս «գգալիլը տասը տարիէ ի վեր անյայտացեալ է :

Յիշեալի մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի որ հաճին երկտողով մը իմացնել հետեւեալ հարցէն.

Գարիիլ Ներսիսեան

Մարտիկ աղայի փուռը

(Պալլգ-Բագար) Վառնա

ԻՐԱՆԻԱՎԷ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Շուրալի Պաշ. Թաղ. Խորհրդոյ. — Ձեր պաշտօնակալ գրու թիւն հրատարակութիւնը տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ ստիպուեցանք արձակուրդէն անմիջապէս վերջի յետաձգել :

Одговорникъ Н. Драгулевъ

Печ на Хр. Н. Войниковъ—Варна